

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.436/2024/6.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Dzsula Marianna bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

név (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Kovács Eszter Ügyvédi Irodája (cím1; ügyintéző: Dr. Kovács Eszter ügyvéd))

Az alperes:

Pécsi Törvényszék (cím2)

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal (cím3)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szekszárdi Törvényszék 13.Pf.20.588/2023/12.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szekszárdi Járásbíróság 27.P.20.090/2023/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 16.645 (tizenhatezer-hatszáznegyvenöt) forint elsőfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2022. november 17-én kelt, elektronikus úton előterjesztett kérelmében azt kérte, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 28. § (1) bekezdése alapján az alperes egy napon belül közölje a megnevezés elnevezésű közérdekű adatot.

[2] Az alperes a kérelem elutasításáról 2022. december 5-én kelt határozatot hozott, amelyben az igény teljesítését megtagadta azzal, hogy a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése tekintetében nem hordoz jelentős ismeretet a bíróság részéről az OBH-nak utalt pénz mennyisége, ezért az nem minősül az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatnak. Elutasító válaszában az alperes hivatkozott az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére azzal, hogy a közpénz jogi fogalmának megítélésére az Alaptörvény 39. cikk (3) bekezdése által meghatározott „közpénz” fogalma az irányadó, ezt pedig az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozata értelmezi. Az abban foglaltaknak megfelelően a bíróságoktól az OBH-nak esetlegesen átutalt valamennyi pénzösszeg tekintetében megállapítható, hogy az a költségvetés szempontjából valódi tranzakciót nem jelent.

[3] Az alperes a válaszában kifejtette, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) rendelkezései, valamint a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Költségvetési törvény) 21. § (3) bekezdése alapján sem teljesíthető a felperes igénye, mert az adott költségvetési fejezeten belüli esetleges pénzmozgás nem befolyásolja a költségvetési fejezet egyenlegét, a köztes tranzakciókkal átáramló pénzösszeg fogalmilag és logikailag is kívül esik a bevétel-kiadás-követelés jogilag releváns fogalmán, nem tartozik a közpénz fogalmába, így nem vonatkozik rá az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerinti adatkiadási kötelezettség. Az alperes választát jelentő határozat kifejtette azt is, hogy a kiadni kért adat nem minősül közérdekből nyilvános adatnak sem, mert az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti közérdekű adat nem keletkezett, ugyanis az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 4. § (3) bekezdésére is figyelemmel „bevétel-kiadás” relációt feltételez, de az adott fejezet egyes címei vonatkozásában ez nem értelmezhető, mert a költségvetési fejezet külső egyenlege érintetlen maradt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes a keresetében – amelyet a törvényes határidőben terjesztett elő – az adatigénylésben foglaltakkal azonos tartalommal arra kérte kötelezni az alperest, hogy egy napon belül díjmentesen adja ki az általa megadott e-mail címre a megnevezés elnevezésű közérdekű adatot, valamint kérte az alperes perkielégben való marasztalását. A felperes keresetének jogalapjaként az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére hivatkozott.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte, és az elsőfokú tárgyaláson való megjelenés költségének megtérítésére kérte kötelezni a felperest.

[6] Az elutasítás indokaként elsődlegesen állította, hogy a felperes keresetlevele hiányos, mert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 170. § (2) bekezdés c) pontja szerint kötelező részletes tényelőadási kötelezettség nem teljesült, mert a felperes nem jelölte meg, hogy a keresettel kiadni kért adat, információ miért minősül közérdekű adatnak. Az alperes észrevételezte azt is, hogy a keresetlevélben elhallgatta a felperes azt, hogy adatigénylését az alperes megtagadta. Az alperes fenntartotta az adatigénylés teljesítése megtagadásáról szóló határozatában foglalt indokokat. Hivatkozott arra is, hogy az Infotv. 1. §-ában rögzített cél fennállásának felperesi valószínűsítése hiányában az igényelt ismeret nem minősül az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatnak. Ebben a körben hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára [32/1992. (V. 29.), és 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, 21/2013. (VII. 19.) AB határozat], valamint a Kúria Pfv.IV.21.976/2014/9. számú ítéletére. Álláspontja szerint az Infotv. céljához viszonyítottan kell elsősorban megítélni azt, hogy a kért „ismeret” egyáltalán közérdekű adatnak minősül-e.

[7] Az alperes rámutatott arra, hogy az igazságszolgáltatási tevékenységet ellátó bíróságok közfeladata az ítélezés, a közfeladat ellátásának funkciójához kapcsolódó adatok körébe pedig a felperes által igényelt információ az Infotv. 3. § 5. pontja alapján azért nem tekinthető, mert az megnevezés a közhatalmi döntéshozatalra, az ügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás (az igazságszolgáltatás az ítélezés, mint a bíróságok alaptevékenysége) átláthatósága szempontjából teljességgel irreleváns. Az átláthatóság, a közélet tisztasága, valamint a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése tekintetében jelentős ismeretet a bíróságok részéről az OBH-nak átutalt pénz összegének mennyisége nem hordoz, ezért nem minősül közérdekű adatnak.

[8] Az alperes ellenkérelmében megismételte azt az érvelését is, hogy a kért adat (átutalt pénz mennyisége) jogi értelemben nem minősül közpénznek. A bíróságoktól az OBH-nak esetlegesen utalt pénzösszegek költségvetésileg valódi tranzakciót nem jelentenek, az átutalás a központi költségvetés egyazon fejezetén belül zajlik, a keresettel érintett pénzmozgás ilyen módon közpénzt nem érint. Az adott költségvetési fejezeten belüli esetleges pénzmozgás semmilyen szinten nem befolyásolja a konkrét költségvetési fejezet egyenlegét, a köztes tranzakciókkal esetlegesen átáramló pénzösszeg kívül esik a bevétel-kiadás-követelés jogilag releváns közpénz fogalmán, ekként az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozat indokolásában foglalt jogértelmezésre is figyelemmel, nem tartozik bele a közpénz jogi fogalmába, ebből következően pedig az Alaptörvény 39. cikk (3) bekezdése szerinti adatkiadási kötelezettség sem áll fenn. Az alperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy a kért adat közérdekből nyilvános adatnak sem minősül, mert a gazdálkodás az Áht. 4. § (3) bekezdésére is figyelemmel, bevétel-kiadás relációt feltételez, amely viszont a költségvetési fejezet egyes címei vonatkozásában nem értelmezhető.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül díjmentesen adja ki a felperesnek az általa megadott e-mail címre megnevezés² adatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában felhívta az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, valamint az Alaptörvény 39. cikk (2)-(3) bekezdését, a közpénz fogalmának meghatározása körében.

[11] Az elsőfokú bíróság utalt az Infotv. 26. § (1) bekezdésére, amely a törvényben meghatározott kivételekkel, bárki számára megismerhetővé minősíti a közérdekű adatokat, valamint felhívta a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzat [5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás] 1. §-ában meghatározott azon célját, hogy biztosítsa az igazságszolgáltatás, mint közfeladat ellátása érdekében a Bszi. 16. §-ában felsorolt bíróságok, valamint az OBH átlátható működési feltételeit, a hatékony, ellenőrizhető gazdálkodás garanciáit, megteremtve ezáltal a szabályzatban rögzített, az állami vagyonnal való gazdálkodás és a juttatások egységes szempontrendszer szerinti, a bírósági fejezetben szolgáltatást teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak számára is előre látható, kiszámítható rendszerét, amely az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek jogainak tiszteletben tartásával valósítható meg.

[12] Kiemelte, hogy ugyanezen utasítás 2. § (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontja rögzíti az utasítás tárgyi hatályát, és rögzíti, hogy a Kúria, az ítéletátlak és a törvényszékek az alapító okiratban meghatározott közfeladatot, az igazságszolgáltatást ellátó jogi személyek, amelyek az OBH Elnökének irányítása alatt álló önálló központi költségvetési szerveknek minősülnek. Rögzítette az utasítás alapján, hogy a „Bíróságok fejezetet” irányító szerv az OBH Elnöke, míg a bíróságok igazgatása központi feladatainak ellátását, a költségvetési törvény bíróságokról szóló fejezete tekintetében, a fejezetet irányító szerv hatásköreinek és felügyeletének gyakorlását elvégző jogi személy az OBH azzal, hogy a költségvetési szerv feladatai ellátásának részletes belső rendjét és módját a szabályzat rendelkezéseinek figyelembevételével maga állapítja meg.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában hivatkozott arra is, hogy a költségvetési szervek a gazdálkodási tevékenységüket az Áht. és a végrehajtására kiadott Ávr., valamint a Bszi. rendelkezései, továbbá az OBH Elnökének normatív aktusai alapján folytatják, valamint arra, hogy a költségvetési szervek vezetői saját hatáskörükben az Áht. és az Ávr. szabályai szerinti előirányzat-módosítási hatásköröket gyakorolják, és a költségvetési szerveknek a kiemelt előirányzatokat érintő módosításról az Államkincstárt és az OBH-t értesíteniük kell, valamint hivatkozott arra, hogy az OBH utasítás 17. § (1)-(4) bekezdései alapján az irányító szervi hatáskörben végrehajtható előirányzat-módosításokra, és a fejezeten belüli átcsoportosításokra zárolt előirányzatok felszabadítására – amennyiben jogszabály kivételt nem tesz – a költségvetési szervek vezetőjének kezdeményezését követően, az OBH Elnökének döntése alapján kerülhet sor, amelyről az OBH értesíti az Államkincstárat és az érintett költségvetési szerveket.

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tartalmazta azt is, hogy az Infotv. 26. § (1) bekezdése és az OBH utasítás 4. § (1) bekezdése alapján az igazságszolgáltatást ellátó jogi személyek, mint közfeladatot ellátó, önálló központi költségvetési szervek, a központi költségvetésből biztosított forrásból látják el a jogszabály alapján rájuk rótt feladatokat, ebből azt a következtetést vonta le, hogy ezen feladataik ellátása során az általuk kezelt adatok közérdekű adatnak minősülnek. Az indokolás érvelése szerint ennek „lerontására” az alperesnek az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozatra hivatkozása azért nem alkalmas, mert azon döntésnek más a tényállása, nem közfeladatot ellátó gazdálkodó szervezet által megkötött, közérdekű adatnak nem minősülő szerződés volt az eljárás tárgya.

[15] Az elsőfokú bíróság az Alaptörvény 39. cikk (2)-(3) bekezdéseinek, illetve az Infotv. 26. § (1) bekezdésének együttes értelmezésével arra a megállapításra jutott, hogy a közérdekűnek minősülő adat megismerhetőségének jogát kizárólag az Infotv. 27. § (1) és (2) bekezdése szerinti szabályok korlátozhatják azzal, hogy ebbe a körbe nem eshet a közpénznek pénzügyi jogi értelmű fogalma. Összességében az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes megtagadási okot bizonyítani nem tudott, ezért az alperes a Pp. 344. § (1) bekezdése

szerinti általános, 15 napos teljesítési határidőn belül köteles díjmentesen kiadni a felperes által megalapozottan igényelt közérdekű adatot.

[16] Az elsőfokú bíróságnak a keresetet részben elutasító rendelkezése a felperes perköltség igényére vonatkozott, mert úgy ítélte meg, hogy a felperesnek a gépkocsi bérlésére vonatkozó szerződése – amelyet a felperes csatolt – nem támasztja alá a 2023. augusztus 23-án megtartott perfelvételi tárgyaláson való megjelenéssel összefüggésben előterjesztett perköltség igényét, mert a csatolt bérleti szerződés csupán egy napra szólt.

[17] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a „meghaladó kereset elutasítását mellőzte”. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25.000 forint elsőfokú, és 70.000 forint másodfokú perköltséget.

[18] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróságnak a kereset tartalmára tekintettel egyrészt abban kellett állást foglalnia, hogy a felperes által kiadni kért adat közérdekű adatnak minősül-e, másrészt, hogy az adatmegismerési igénnyel érintett adatkör – az alperes ítélkezés közfeladat ellátásához kapcsolódó tevékenysége során – a közpénzzel gazdálkodás fogalmi körébe tartozik-e, így megalapozza-e az alperes adatkiadási kötelezettségét.

[19] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az Alaptörvényben rögzített alapjognak minősülő közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog az információszabadság jogintézményéhez kapcsolódik, amelynek tartalmát az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte [13/2019. (V. 8.) AB határozat, indokolás [27-35] bekezdés]. Rögzítette azt is, hogy az információszabadsághoz való jog mindenkit megillet, ezért a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat bárki, indokolás vagy érdekeltség igazolása nélkül, megismerheti.

[20] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása részletesen foglalkozott a közérdekű adat fogalmának értelmezésével. Rögzítette: a közérdekű adatokra főszabályként a nyilvánosság elve vonatkozik, de az Infotv. 27. (1)-(2) bekezdései rögzítik azokat a törvényben meghatározott, taxatív módon felsorolt okokat, amelyek a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot kizárják, vagy korlátozhatják. Az Infotv. 27. § (2) bekezdés e) pontja szerint központi pénzügyi, vagy devizapolitikai érdekből is korlátozható a közérdekű adat megismeréséhez való jog. A másodfokú bíróság kiemelte azt is, hogy az Alkotmánybíróság 4/2021. (I. 22.) AB határozata értelmezte az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését oly módon, hogy a nyilvánosság elvének három dimenzióban kell érvényesülnie. Egyrészt, hogy az pontosan mire vonatkozik (mi az információszabadság tárgya), az kit és miként terhel (ki az információszabadság kötelezettje), harmadrészt pedig megválaszolando, hogy a nyilvánosság elvét szem előtt tartva, az információszabadság hogyan és mennyiben korlátozható.

[21] A másodfokú bíróság továbbá hivatkozott az Alkotmánybíróság 21/2013. (VII. 19.) AB határozatára abban a körben, hogy milyen alkotmányos követelményeknek kell érvényesülniük az alapjog korlátozásakor. A határozat indokolásából kiemelte, hogy az olyan szabályok, amelyek diszkrecionális jogkört adhatnak az adatkezelő szervezeteknek a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadására, önmagukban alapjog-sértőek, a törvényhozó köteles megfelelő garanciákat kiépíteni a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog gyakorlásának elősegítése, az adatigénylés rendje, az adatok kiadásának megtagadása, és az az ellen igénybe vehető jogorvoslat vonatkozásában. Kiemelte azt is, hogy az Alkotmánybíróság ezen határozatának érvelése szerint az ilyen garanciális jellegű szabályokat nem lehet fogalmilag tisztázatlan, bizonytalan jogi kategóriák használata révén relativizálni, mert az ezekre való hivatkozással a közérdekű adatokat kezelő szerv végső soron megkerülhetné a közérdekű adatok kiadását.

[22] Lényegesnek minősítette a másodfokú bíróság azt az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján, hogy az adatigénylési eljárás szabályait az alapjog garanciájának tekinti, amely nélkül az alapjog az értelmét vesztené. A kellő szigorúsággal – időlegesen – elfogadható nyilvánosságkorlátozás csak megfelelő adatkezelői eljárással, az adatkezelőt terhelő bizonyítási teher érvényesítésével, valamint az adatkezelőnek az adatkérést megtagadó döntése ellen kezdeményezhető – a jogalapra és az indokoltságra is kiterjedő – tartalmi bírósági felülvizsgálat garantálása mellett lehetséges.

[23] Saját eljárására nézve a másodfokú bíróság eldöntendő kérdésnek azt minősítette, hogy az információs szabadság tárgyát képezi-e a kiadni kért adat, annak közérdekű jellege okán.

[24] Vizsgálata során kiindulópontként rögzítette, hogy az igazságszolgáltatás, az ítékezés közfeladatnak minősül, amelyet az alperes költségvetési forrásból látja el, így az alperes közfeladatot ellátó szervnek minősül, az általa kezelt adatok pedig az Infotv. 3. § 5. pontja szerint minősülő közérdekű adatok, amelyeket illetően arra irányuló igény esetén az alperes köteles megismerhetővé tenni.

[25] A másodfokú bíróság nem találta elfogadhatónak az alperes azon érvelését, hogy a közügyek intézése tekintetében a kért adat nem hordoz „jelentős ismeretet”, és nem egyeztethető össze az Infotv. 1. §-ában meghatározott célokkal. Ismételten utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a garanciális szabályokat nem lehet bizonytalan jogi kategóriák használatával relativizálni. Kiemelte: a közérdekű adatok megismerése, az adatok nyilvánosságának korlátozása csak törvényben meghatározott okokból, kivételesen lehetséges. A megtagadás okát az adatkezelő köteles bizonyítani, és biztosítani kell a bírósági felülvizsgálat lehetőségét. Kiemelte azt is, hogy a közérdekű adat kiadására köteles szerv, illetve a bíróság nem mérlegelheti az adat kiadását annak alapján, hogy a kiadni kért (közérdekű) adat mennyiben alkalmas az információs szabadság alkotmányos funkciójának betöltésére, illetve mennyiben hordoz „jelentős” ismeretet.

[26] A másodfokú bíróság érvelése szerint a perbeli jogvita eldöntése során nem a kiadni kért adat közpénz-jellegének és ebből következő felhasználásának, hanem az OBH Elnöke által gyakorolt – jogszabályon alapuló, a 2017. évi központi költségvetési törvényben rögzített, a Bíróságok fejezetén belüli, a fejezeti kezelésű előirányzatok cím terhére átcsoportosított, az alperesi bíróság, mint önálló jogi személy gazdálkodását érintő közhatalom működési tevékenységek transzparenciájának van jelentősége.

[27] A másodfokú bíróság összefoglalóan megállapította, hogy a „Bíróság” fejezet gazdálkodásával kapcsolatos adatok, közérdekű adatnak minősülnek.

[28] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által felhívott OBH utasításból kiemelte annak 3. § c) pontját, amely az előirányzat-átcsoportosítására vonatkozik, valamint a 3. § d) pontját, amely az előirányzat-módosítás fogalmát definiálja. Külön kiemelte az utasítás 11. §-át azzal, hogy az OBH meghatározza a Bíróságok, a Kúria és a Fejezeti kezelésű előirányzatok címek költségvetését. Mindebből a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem annak van jelentősége a perben, hogy a keresettel kiadni kért adatok az alperes elsődleges közfeladatának ellátásával állnak-e kapcsolatban, mert nem kizárólagosan a közfeladat ellátásának ténye alapozza meg a perbeli esetben az adatkiadási kötelezettséget, hanem az, hogy az alperes, mint központi költségvetési szerv – amely költségvetési forrásból látja el feladatát – alapvetően állami vagyonnal gazdálkodik, így az állami vagyonról szóló törvényi rendelkezés [az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 5. § (1) bekezdése], illetve az Alaptörvény alapján a felperes által kiadni kért adat nem vitatottan közérdekű adatnak minősül.

[29] A másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak az alperesnek az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozatában foglaltakra való hivatkozását. Álláspontja szerint a felhívott határozaton alapuló alperesi jogi álláspont a „Bíróságok” költségvetési fejezeten belüli, az egyébként önálló költségvetési szervek közötti pénzmozgások, valamint az OBH elnökének, mint a fejezet belső gazdálkodását irányító vezetőjének ezen tevékenysége átláthatóságát korlátozná, amely így szemben áll a közpénzek felhasználásának transzparenciáját biztosító közérdekű adatkiadási szabályokkal, és Alkotmánybíróság általános gyakorlatával.

[30] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját helytállóan elfogadva, a per érdemét illetően, helybenhagyta, az elsőfokú bíróság ítéletét arra is kiterjedően, hogy a 15 napos teljesítési határidő megállapítását is helyénvalónak találta.

[31] A másodfokú bíróság alaposnak találta az elsőfokú perköltség tekintetében a felperes csatlakozó fellebbezését. Megállapította ebben a körben, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által becsatolt okirati bizonyítékokat tévesen értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy azok nem alkalmasak a felperesnek a perfelvételi tárgyaláson való megjelenésének költségével kapcsolatos tények igazolására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[32] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria a perköltségre is kiterjedően, helyezze hatályon kívül a jogerős ítéletet, és az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg akként, hogy a keresetet elutasítja, és a felperest 16.645 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezze.

[33] Az alperes megsértett jogszabályként hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, és 39. cikkének (2)-(3) bekezdésére, az Infotv. 1. §-ára, 3. § 5. pontjára, 26. § (1) bekezdésére, valamint a Pp. 364. §-ára, és a 346. § (4)-(5) bekezdésére. Hivatkozott továbbá arra, hogy a jogerős ítélet indokolás nélkül eltért a Kúria irányadó határozataitól {Pfv.IV.21.976/2014/9.; Pfv.IV.20.014/2023/7.; Pfv.IV.21.297/2023/7.}.

[34] Kérelmének indokolásaként előadta, hogy az Infotv. 1. §-át és a 3. § 5. pontját együttesen kell értelmezni, az adatok értelmezése minden esetben jogalkalmazói feladat, és minden esetben figyelemmel kell lenni az alkotmányossági összefüggésekre, az információszabadság alkotmányos funkciójára, és az Infotv. céljára is. Nem elegendő tehát az Infotv. 3. § 5. pontjának „mechanikus idézése”. Hivatkozott arra, hogy a Kúria újabb gyakorlata szerint az Infotv. céljának figyelembevétele kötelező, a Kúria ezen döntéseire a jogerős ítélet nem tért ki. Ezzel megsértette indokolási kötelezettségét, vagyis a másodfokú bíróságnak meg kellett volna indokolnia azt, hogy miért tér el, illetve hagyja figyelmen kívül a Kúria precedens értékű határozatait. Az alperes szerint a kiadni kért adat nem minősül közérdekű adatnak, mert a közhatalmi döntésalkotásra, az ügyek intézésére, az ítélkezési tevékenységre nézve megvalósuló állampolgári ellenőrzés (befolyás) az ítélkezési tevékenység átláthatósága szempontjából teljességgel irreleváns, hogy küldött-e vissza pénzt az alperes az OBH-nak vagy sem, ezért ez az adat nem minősül közérdekű adatnak. A másodfokú bíróság azon álláspontja, hogy mindez nem minősül mérlegelési szempontnak, ellentétes a Kúria értelmezésével, amely szerint egy-egy adat közérdekű adat minőségéhez alapvető szempont az, hogy érvényesüljön a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek.

[35] Az alperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy a kiadni kért adat jogi értelemben nem közpénzre vonatkozik. Hivatkozott arra, hogy az Alaptörvény módosítása folytán,

átalakult a „közpénz” alkotmányos fogalma. Az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozatát azért találta jelentősnek, mert abban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a közpénz jogi fogalma elválhat a köznapi értelmezéstől. A hivatkozott határozat alapján megállapítható, hogy a közpénz minősítéshez valódi költségvetési tranzakciónak kell kapcsolódnia, ami ezen kívül esik, jogilag nem minősül közpénznek, „nincs közérdekű adat minősége”, az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint. Előadta, hogy nem vitatottan a bíróságok külön költségvetési fejezetet alkotnak, illetve az OBH Elnökének meghatározott hatásköre van a Bszi. 65. §, illetve 76. § (3) bekezdésének *c*)-*d*) pontja szerint a pénzügyek irányításában. Az alperes ugyanakkor aláhúzza azt, hogy a kért adat olyan pénzmozgásra vonatkozik, amely az egész költségvetési fejezet egyenlegén nem változtat, a költségvetés szempontjából közömbös művelet fejezetén belüli pénzáramlást jelent, ezért fogalmilag és jogilag is kívül esik a „bevétel-kiadás-követelés” triászán. Az alperes szerint mindebből az a következtetés vonható le, hogy a kért adat nem tartozik a közpénz fogalmába, vagyis a kért adat a „közpénz” okán sem válik közérdekű adattá. Nyomatékosan hivatkozott továbbá arra, hogy azonos tárgyban a Kúria Pfv.IV.21.297/2023/7. számú ítéletével a felperes keresetét megalapozatlannak találta, és azt elutasította.

[36] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[37] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

[38] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozással alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása, és megalapozottsága esetén annak orvoslása.

[39] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[40] A Kúria a felperesnek azonos tárgyú, közérdekű adatigénylésre irányuló keresetét, amelynek alperese a Szolnoki Törvényszék volt, a 2024. február 21-én kelt Pfv.IV.21.297/2023/7. sorszám alatt precedens értékű ítéletével elbírálta, amelyben foglalt jogi álláspontjától a Kúria a jelen esetben sem kíván eltérni.

[41] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerint mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával, és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabályok Preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[42] Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság, és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok, közérdekű adatok. A (3) bekezdés szerint közpénz: az állam bevétele, kiadása és követelése.

[43] Az Infotv. 1. §-a szerint a törvény célja a hatálya alá tartozó tárgykörökben az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, valamint a közügyek átláthatósága a közérdekű, és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon.

[44] Az Infotv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adat az állami, vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv, vagy személy kezelésében lévő, és tevékenységére vonatkozó, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon, vagy formában rögzített információ, vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló, vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

[45] Megalapozottnak tekintette a Kúria a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozását, hogy a kért adat jogi értelemben nem közpénzre vonatkozik, így az nem minősül közérdekű adatnak. Az Alaptörvény 9. módosítása érdemben érintette a közpénz fogalmának meghatározását oly módon, hogy a közpénz az állam bevétele, kiadása, illetve követelése. Az Alaptörvény ezen rendelkezését értelmezte az Alkotmánybíróság 3258/2022. (VI. 3.) AB határozata. Ez a határozat elvi jelentőséggel rögzítette, hogy valamely fogalomnak az Alaptörvényben meghatározása felülír minden más, korábbi alkotmánybírósági határozatokban megjelent értelmezést arról, hogy az adott fogalom mit jelent. Ennek megfelelően a „közpénz” fogalmát illetően nem a juttatott vagyon forrása, vagyis nem az eredete a döntő. Azt is rögzítette ezen határozatában az Alkotmánybíróság, hogy az állam bevételeiről, illetve kiadásairól ezeknek a kimutatása, azaz a költségvetés szól. Azt kellett tehát vizsgálni, hogy a költségvetési jogban mit jelent a „bevétel”, „kiadás”, illetve a „követelés” fogalma. Ebben a körben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 9. módosítása után fennállt helyzet alapján megállapította elvi élel, hogy az Alaptörvény az állam bevételét, kiadását egyértelműen az állami bevételeknek és kiadásoknak a kimutatásához, a bevételek beszedéséhez, a kiadások teljesítéséhez, vagyis a költségvetéshez köti {3258/2022. (VI. 3.) AB határozat, indokolás [34] [36] [37]}.

[46] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alapvetően arra hivatkozott, hogy a bíróságok és az OBH egyértelműen azonos költségvetési fejezetbe tartozik („Bíróságok”), vagyis az esetleges pénzmozgás a költségvetési fejezeten belül történik, így nem érinti a költségvetés egészét. A jelen esetben a Kúria szerint az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy ezen érvelésére érdemben a másodfokú bíróság nem reflektált.

[47] A konkrét esetben a másodfokú bíróság ugyan reagált az alperes előadására, de úgy ítélte meg ítélete indokolása [83-84] bekezdésében, hogy a konkrét esetben az Alkotmánybíróság ezen határozata nem alkalmazható, az adatnak a nyilvánosság előli elzárása az OBH Elnökének, mint a Fejezet belső gazdálkodását irányító vezetőjének, pénzügyi tevékenysége átláthatóságát korlátozná, ez pedig ellentétes lenne a közpénzek felhasználásának transzparenciáját biztosító közérdekű adatkiadási szabályokkal, és az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatával.

[48] A Kúria a másodfokú bíróság ezen álláspontját nem találta megalapozottnak. A korábbi alkotmánybíróági határozatok, és az ahhoz kapcsolódó bírói gyakorlat, az Alaptörvény 9. módosítása előtt keletkezett. Az Alkotmánybíróság ismertetett 2023-es határozatára figyelemmel, az adott esetben a közpénz fogalmának az Alaptörvényben leszűkített értelmezését kell irányadónak tekinteni, az Alaptörvény módosított rendelkezése közvetlenül érvényesül. Ehhez képest a kiadni kért adatot a költségvetés szempontjából kell megítélni. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az OBH költségvetése az állami költségvetés részét képezi, és amennyiben történt átutalás az alperes részéről az OBH felé, akkor ez a Bíróságokra vonatkozó költségvetési fejezeten belül történt. Ehhez képest megállapítható, hogy valóban nem történt költségvetési értelemben tranzakció, így a kért adat nem közpénzre vonatkozik, ezért érdemben nem áll fenn az alperesnek az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére alapozott adatkiadási kötelezettsége, és az alperes az Infotv. 3. § 5. pontja szerint sem köteles a kért adat kiadására, mert az nem feleltethető meg a „közpénz” Alaptörvény szerinti fogalmának (az állam kiadása, bevétele, vagy követelése).

[49] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet jogszabályt sértő módon kötelezte az alperest a kért adat kiadására, ezért azt a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet a Pp. 383. § (2) bekezdésének alkalmazásával elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[50] Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés, 28. cikk, 39. cikk (2)-(3) bekezdés
2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 1. §, 3. § 5. pont

A döntés elvi tartalma

[51] Közérdekű adat kiadása iránti perben a közpénz fogalmát a módosított Alaptörvény által meghatározott tartalommal kell értelmezni, így közpénznek az állam kiadása, bevétele, vagy követelése minősül. Nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy a kiadni kért adat a költségvetés szempontjából milyen tartalmat hordoz. Ha az adatigénnyel érintett esetleges pénzmozgás az adott költségvetési fejezetre nincs kihatással, nem lehet az igényt közpénzre vonatkozóknak tekinteni.

Záró rész

[52] Az alperes pernyertességére figyelemmel a felperes köteles megfizetni az alperesnek az elsőfokú perfelvételi tárgyaláson történő megjelenéssel kapcsolatban felmerült és igazolt 16.645 forint költségét.

[53] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pontja értelmében illetékmentes.

[54] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2024. június 26.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró